

Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi
Śródlądowej
Znak sprawy: GM-DGWiZS-6.701.4.2021

Pan
Jan Golba
Prezes Zarządu
Stowarzyszenie Gmin Uzdrowiskowych RP

Szanowny Panie Prezesie,

nawiązując do pisma z dnia 28 grudnia 2020 r., znak: SGURP.366.12.2020, w sprawie podniesienia wysokości opłaty za pobór wód podziemnych, dokonywany na potrzeby produkcji napojów oraz wysokości opłaty eksploatacyjnej za wydobycie kopaliny, poniżej przedstawiam stosowne informacje.

Na wstępie uprzejmie informuję, iż w związku z likwidacją Ministerstwa Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, a także z uwagi na wejście w życie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 listopada 2020 r. w sprawie przekształcenia Ministerstwa Klimatu i Środowiska (Dz. U. poz. 2005) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 listopada 2020 r. w sprawie przekształcenia Ministerstwa Infrastruktury (Dz. U. poz. 2014) sprawy działu administracji rządowej - gospodarka wodna, w tym sprawy związane z opłatami za pobór wód w ramach usług wodnych, o których mowa w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne (Dz. U. z 2020 r. poz. 310, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Pw”, znajdują się obecnie we właściwości Ministra Infrastruktury (MI). Natomiast kwestie związane z opłatą eksploatacyjną znajdują się w kompetencjach Ministra Klimatu i Środowiska (MKiŚ), który pismem z dnia 21 stycznia br., znak: DGK-7.771.2.2021.ER przekazał pismo, o którym mowa na wstępie wraz z informacją dotyczącą możliwości zmiany stawki opłaty eksploatacyjnej za wydobycie wód leczniczych.

W piśmie MKiŚ wskazano, iż działalność polegająca na wydobywaniu wód leczniczych uregulowana jest obecnie przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz. U. z 2020 r. poz. 1064) i może się odbywać wyłącznie na podstawie koncesji. Wydobywanie wód leczniczych wiąże się z obowiązkiem uiszczania opłaty eksploatacyjnej za każdy wydobyty m³ wody leczniczej, zaś stawka tej opłaty jest ustalona w załączniku do tej ustawy. W 2020 r. stawka opłaty eksploatacyjnej za wody lecznicze wynosiła 1,59 zł za m³, co zostało ogłoszone w obwieszczeniu Ministra Środowiska z dnia 17 września 2019 r. w sprawie stawek opłat na rok 2020 z zakresu przepisów Prawa geologicznego i górniczego (M. P. z 2019 r. poz. 927).

Ponadto zgodnie z art. 136 ww. ustawy stawki opłat eksploatacyjnych podlegają corocznej zmianie stosownie do średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, planowanego w ustawie budżetowej na dany rok kalendarzowy. Należy podkreślić, że opłata eksploatacyjna stanowi rekompensatę za korzystanie z walorów środowiska, którą uiszcza się za wydobytą ze złoża kopalinę, a jej wysokość nie jest uzależniona od dobra finalnego, do produkcji którego wykorzystano wydobytą kopalinę. Koszty z tytułu opłaty eksploatacyjnej stanowią jeden z wielu elementów składających się na koszt końcowy produkcji danego dobra. Działalność gospodarcza polegająca na przeróbce kopaliny, obrocie wydobytą kopalinią albo produktami będącymi efektem jej przeróbki jest związana z procesem technologicznym przeróbki wydobytej kopaliny i nie jest regulowana przepisami ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. - Prawo geologiczne i górnicze. Stąd też koszty transakcyjne wynikające z działalności gospodarczej polegającej na produkcji napojów, jak również generowanie późniejszych zysków nie mogą mieć wpływu na wysokość stawki opłaty eksploatacyjnej. Działalność ta podlega bowiem innej formie opodatkowania.

Odnosząc się do stawki opłaty za usługę wodną polegającą na poborze wód należy wskazać, iż zgodnie z art. 268 ust. 1 pkt 1 ustawy Pw opłatę za usługi wodne uiszcza się za pobór wód powierzchniowych i wód podziemnych. Co do zasady taka opłata składa się z opłaty stałej oraz opłaty zmiennej uzależnionej od ilości wód pobranych (art. 270 ust. 1 ustawy Pw). Wysokość opłaty stałej za pobór wód podziemnych ustala się jako iloczyn jednostkowej stawki opłaty, czasu wyrażonego w dniach i maksymalnej ilości wody podziemnej

wyrażonej w m³/s, która może być pobrana na podstawie pozwolenia wodnoprawnego albo pozwolenia zintegrowanego (art. 271 ust. 2 stawy Pw).

Natomiast wysokość opłaty zmiennej za pobór wód podziemnych ustala się jako iloczyn jednostkowej stawki opłaty i ilości pobranych wód podziemnych, wyrażonej w m³. Jednostkowe stawki opłat za pobór wód podziemnych w formie opłaty stałej oraz opłaty zmiennej zostały ustalone w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie jednostkowych stawek opłat za usługi wodne (Dz. U. poz. 2502, z późn. zm.). Wynoszą one odpowiednio 500 zł na dobę za 1m³/s za określony w pozwoleniu wodnoprawnym lub pozwoleniu zintegrowanym maksymalny pobór wód (§ 15 ww. rozporządzenia) oraz 0,097 zł za 1 m³ pobranych wód podziemnych (§ 5 ust. 1 pkt 4 lit. a ww. rozporządzenia).

Z powyższych przepisów wynika, iż usługa wodna polegająca na poborze wód podziemnych do celów produkcji napojów podlega dwóm rodzajom opłaty, tj. opłacie stałej i zmiennej. Należy podkreślić, iż funkcją opłaty stałej jest powiązanie jej wysokości z maksymalną wielkością poboru wody, jaka może być pobrana z zasobów wodnych w jednostce czasu, stanowiącą także odzwierciedlenie gotowości środowiska wodnego do udostępnienia zasobów wody w ramach tej usługi wodnej. Opłata stała stanowi swojego rodzaju abonament za korzystanie z usług wodnych i jest wyrazem gotowości środowiska wodnego do udostępnienia lub obciążenia zasobów wodnych.

Należy podkreślić, że opłata za pobór wód podziemnych nie jest jedynym świadczeniem publicznoprawnym związanym z prowadzeniem działalności w zakresie produkcji napojów, pobieranym od przedsiębiorców. Celem przedmiotowej opłaty jest ochrona zasobów wodnych i wdrożenie do polskiego prawa zasady zwrotu kosztów usług wodnych, ustanowionej w art. 9 dyrektywy 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Dz. Urz. UE L 327 z 23.10.2000, str. 1). Przy ustalaniu poszczególnych opłat za usługi wodne, brano pod uwagę wiele różnorodnych czynników, w tym potrzeby ochrony zasobów wodnych a także konieczność zapewnienia odpowiedniej rentowności prowadzonej w Polsce działalności gospodarczej. Ostateczna stawka ww. opłaty stanowi wyraz kompromisu i wyważenia interesów środowiska, państwa i przedsiębiorców, którzy zapewniają rozwój gospodarczy regionu przez tworzenie miejsc pracy, a także państwa przez uiszczanie szeregu świadczeń publicznoprawnych.

Zgodnie z art. 299 ust. 3 ustawy Pw wpływy z opłat za usługi wodne, co do zasady, stanowią przychód Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie, tj. podmiotu który z własnych środków finansuje szereg inwestycji mających na celu ochronę zasobów wodnych, przeciwdziałanie skutkom suszy oraz ochronę przed powodzią, zapewniając przy tym właściwe zarządzanie zasobami wodnymi. Należy wskazać, że przedsiębiorstwa produkujące napoje ponoszą, oprócz opłat za usługi wodne, także inne świadczenia publicznoprawne, którymi beneficjentami są jednostki samorządu terytorialnego i budżet państwa. W związku z powyższym mając na uwadze cel opłat za usługi wodne, z jednej strony przyczyniających się do racjonalnego gospodarowania zasobami wodnymi, a z drugiej zapewniających odpowiednie środki na ich właściwą ochronę, sposób redystrybucji przychodów uzyskiwanych z tego tytułu należy uznać za optymalny.

Z poważaniem,

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Paweł Jabłoński

Zastępca Dyrektora
Departamentu Gospodarki Wodnej
i Żeglugi Śródlądowej